

„Wizo“ w Palestynie

Niesłychana i bezprzykładna tragedia żydostwa niemieckiego i austriackiego, szaleńcy i obłąkańcy furor i rozbawienie antysemityzmu w tych krajach, którego żaźnię, chorobliwie objawy przenikają do innych sąsiednich narodów środkowej Europy, a nawet znacznie dalej — oto teraźniejszość żydostwa.

Dzisiaj więc, gdy każdy Żyd zdążyć sobie musi narzecz — chociaż nieświsty dosyć późno — sprawę z tego, że jedyną obroną przetrwania tej ogólnej ofensywy antysemityzmu to zbudowanie własnego „homa“, dzisiaj dopiero zrozumiał, że „homa“ to „homa“, możemy mieć pod ręką kilkanaście lat temu rozpoczętą „Wizo“ swoją pracę w Palestynie

Że i budowanie naszej przyszlizłości w Erec napatyka na poważne utrudnienia i przeszkody, że możliwym jest tylko przy wielkich ofiarach mienia i krwi, że kosztować musi i kosztuje życie naszych najlepszych dzieci, na to oczu zamknąć nie możemy. Ale ocalić, nadzielić i dumą musi nas przejąć fakt, że w ogniu i przy represjach największego teroru nie ustaje nas Jiszur w pracy ani na chwilę, przeciwnie kontynuuje i rozwija heroicznie wyzwolenie ziemi i narodu.

To samo odnosi się do działalności „Wiza“ w Erec. Wzruszającą wprost są dowody wierności do obranego rzędkierunku i wielkie poczucie obowiązku w spełnianiu swego zadania, swej misji, której na „Wizę“ głównie powierzone jest i produktywne i kobiecy żydów w Palestynie. Zobaczyć jakimi drogami kroczą „Wizo“ do tego celu.

A więc przede wszystkim szkoła gospodarstwa domowego i farmy w Nahalal, Ajnath, Nachlat Jehuda, Schechnath Borochow, Petach Tikwa i Afulah. Przeszło 300 wykwalifikowanych przyszłych kółników kończy rocznie te szkoły; kółnikowi, robotnicy rolne i instruktorzy dla pracy wiejskiej. Tak z pomocą „Wiza“ rośnie nowy typ żydowskiej wieśniaczki, obywatelskiej i wydoskonalonej w uprawie roli, chowie bydła, hodowli jarzyn, sadownictwie, chowie drobiu, pszczerstwie, gospodarstwie mlecznym i t. d.

Szkola gospodarstwa domowego w Nachlat Jichak i liczne kursa gospodarstwa domowego wyszkoliły dotychczas przeszło 600 dziewcząt, zajmujących obecnie odpowiedzialne stanowiska w szkołach, zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjach, w kooperacjach i w przedsiębiorstwach, w biurach na kursach wycieczkowych w miastach i kibucach.

Jednorodna szkoła pielęgnacji dzieci i niemowląt Mothercraft Training Centre w Tel-Awiv i Dom osętków w Jerozolimie dostarcza znów odpowiednio wykwalifikowane siły dla całej znacznej liczby żłobków, ogródków dla dzieci, klubów dziecięcych, placów zabawowych, poradni dla matek, stacji odzieżowych, kiosków dla mleka, dożywiania dzieci, a także wszystkie instytucje założone i prowadzone przez „Wizo“.

We wszystkich tych szkołach, farmach i kursach żyje obecnie żywa i intensywna praca. Wielką zdobyczą to uzyskanie certyfikatów szkolnych dla naszych instytucji Wizowych, co umożliwia otwarcie szerzej bram naszych szkół dla dziewcząt z gólsu. To też w ostatnich miesiącach rozszerza i rozbudowuje się szkoły w Ajnath i Nahalal, a Jewish Agency dało „Wizę“ potrzebny kapitał na bezpłatne utrzymanie 1500 uczennic w pierwszym roku szkolnym. O utrzymaniu na drugi, względnie trzeci rok, musimy się my, a więc i gólsowscy placownicy „Wiza“ zastanowić. Doświadczając bowiem nauczyło nas, że przygotowanie zawodowo siły łatwo znajdującej zajęcie i są znacznie lepiej płatne. Do końca 1937 roku 1500 dziewcząt i kobiet dostało zawodowe wykształcenie w naszych instytucjach i to w najrozmaitszych dziedzinach pracy, tak wiejskiej jak i miejskiej, z ostatniej: w gotowaniu, szyciu, trykotarstwie maszynowym i ręcznym, tkactwie, szewstwie, stolarstwie, drukarstwie, pracach budowlanych, pakowaniu owoców cytrusowych i t. d. Chociaż zwalczanie bezrobocia nie leży bezpośrednio w naszym programie, to jednak sposób w jaki instytucje nasze pracują, dają znacznej liczbie emigrantek z Niemiec, Austrii i Polski możliwość pracy i zarobku. Kursa rozmaite dają im wiadomości i znajomość różnych dziedzin pracy i umożliwiają im, a poprzez matkę, przejść na „Wizę“ chroni je od trosk i najgorszego niedostatku podczas przygotowania się do pracy zarobkowej.

Niestety, to co dajemy i dać możemy to kropła w morzu wielkich potrzeb emigrantek. To też w uznaniu konstruktynnej pracy „Wiza“ Jewish Agency zapewniło nam pewną kwotę z dochodów Milfidej Zioni.

Z namiętną wprost gorliwością bierze „Wizo“

palestyński udział we wszystkich akcjach pomocy dla uchodźców. Szczególnie ofiarna była praca w listopadzie ub. roku w akcji Kofet Hajiszur i podkreślić trzeba gotowość intensywniej w wydanej pracy organizatorskiej „Wiza“ w tej akcji i wielką, bardzo wielką ofiarność materialną.

Dużo jeszcze o tej pracy można by opowiedzieć, znacznie więcej niż w ramy artykułu wciągnąć można.

I tak wspomnieć jeszcze się musi o uślnych staraniach „Wiza“ oćko utworzenia nowych i wzmacniania istniejących placówek przemysłu domowego, które znowu są źródłem życia i zarobkowania znacznej liczby kobiet.

Przez założenie organizacji konsumentów pomaga się członkiniom w tańszym zakupie, pośredniczy przy sprzedaży własnych produktów rolnych i ogrodnictwa z naszych farm i działek wychowawco w kierunku umocnienia hasła kupowania tylko wyłącznie wytworów krajowych.

Bardzo zainicjacje eksperyment próbowano w Benjaminie, zakładając małe hale sprzedaży wspólnymi siłami członków „Wiza“. Wynik był podobno pomyślny, bo organizacja Histadruth Naszim Iwrioth ma pójść za przykładem Benjaminu. Nowość ta ma być zakładem utworzyć się mającej organizacji gospodniej palestyńskich, która ma jak najostrożniej przestrzegać nakazu Tocereth Haarec.

E. Mondscheinowa

Wytwórnia konfekcji

Ch. KLAPHOLZ, Tarnów, ul. Krakowska 22
przynie
rutynowaną siłę biurową

Przed wyborami do Rady miejskiej

Na froncie wyborczym panuje już wielkie ożywienie. Poszczególne stronnictwa i grupowania czynią już gorączkowe przygotowania do akcji wyborczej, która najprawdopodobniej przyberze na siłę i rozmachu już w najbliższych dniach po ogłoszeniu przez główną komisję wyborczą poszczególnych okręgów i komisji wyborczych. Z panujących nastrojów można wnioskować, że akcja wyborcza będzie tym razem bardzo intensywna i ożywiona.

Do walki wyborczej wystąpiła trzy listy polskie: Polskie Zjednoczenie Chrześcijańskie, PPS i Klasowe Związki Zawodowe, oraz Stronnictwo Narodowe. Główna walka o hegemonię toczyć się będzie między Polskim Zjednoczeniem Chrześcijańskim a PPS. Stronnictwo Narodowe bowiem nie może być traktowane jako czynnik wpływowy i jako rywal poważny dla powyższych dwóch silnych obozów, gdyż wpływ Stronnictwa Narodowego są w Tarnowie minimalne. Może mała ta grupa narobi w toku akcji wyborczej duże krzyki, ale to wcale nie będzie miało wpływu na wynik wyborów.

Możliwe, że wpłyną również listy prywatne, gdyż jednostek ambitnych w Tarnowie nie brak, ale na razie nie o tym ni wiadomo.

Również na ulicy żydowskiej akcja wyborcza będzie ożywiona. Do walki wyborczej wystąpiła przede wszystkim Zjednoczony Żydowski Blok Wyszorczy i Bund.

Zjednoczony Żydowski Blok Wyszorczy

Z inicjatywą organizacji syjonistycznej w Tarnowie powstał Zjednoczony Żydowski Blok Wyszorczy, który obejmuje całe społeczeństwo żydowskie naszego miasta, aianowicie: ogólnych syjonistów, Mizrach, Hitachdut, Poale Syjon prawie, Agudę, Zjednoczenie Kibuc Żydowskich „Wizo“, Zrzeszenie Kupców i Przemysłowców, rzemieślników i ortodoksów wszystkich odcienn.

Na wspólnym posiedzeniu przedstawiciele powyższych grupowań i zrzeszeń, odbyłym w poniedziałek 30 stycznia br. wybrano prezydium Bloku w następujący skład: pp. dr. W. Schuler — przewodniczący, E. Gewürz, Wolf Götzler, dr. M. Menderer, mgr H. Spielman i Rubin Strauss — wiceprzewodniczący, mgr M. Mann i mgr Wexler — sekretarze. Ponadto wybrano komisję finansową z p. Zygmuntem Fleischerem jako przewodniczącym i p. drem Mendererem jako wiceprzewodniczącym na cele, oraz komisję propagandową z p. drem S. Goldbergiem na czele. Prezydium Bloku już przystąpiło do pracy.

Główna komisja wyborcza

Przewodniczącym głównej komisji wyborczej został zamianowany sso dr Król, a jego zastępcą sędzia dr Kleczkowski. Członkami komisji są: pp. notariusz Powiatowy dr. Gładyszewski, dr A. Basier i Gajdas, zaś zastępcami: p. dr. Kryzanowski, Bernard Leib, Emil Lichtblau i prof. Mundata.

Ogłoszenie czynności wyborczych

Zgodnie z kalendarzem wyborczym ukazuje się dzisiaj w murach naszego miasta, aianowicie: głównej komisji wyborczej o czynnościach wyborczych, a m. i. o podziale miasta na okręgi, o ilości mandatów dla każdego okręgu, oraz o składzie poszczególnych komisji okręgowych i obwodowych.

NAUKA PRZYKŁADNYCH JĘZYKÓW

najnowszą metodą — bardzo tanio

TARNÓW, Krakowska 7, II p.

Z organizacji syjonistycznej

We czwartek 26 stycznia odbyło się posiedzenie komitetu lokalnego, na którym wybrano referentem Ery Chalcuwyłow. J. Kornię, którego równocześnie dokooptowano do komitetu lokalnego, zaś referentem dla spraw Tarbutu wybrano tow. Lerner, którego również dokooptowano do kom. lok. Uchwalono przeprowadzić wielką akcję na rzecz plugi Haachonim i Hacijon, oraz omówiono cały szereg spraw organizacyjnych.

W ramach Uniwersytetu Ludowego wystąpił prezes tow. dr Fisch w piątek 27 stycznia referat nt. „Karaci“.

W sobotę, 28 stycznia odbyło się posiedzenie komisji politycznej z udziałem przedstawicieli wszystkich frakcji, na którym omówiono sprawę wyborów do Rady miejskiej.

We czwartek 2 bm. odbyło się posiedzenie prezydium z udziałem przewodniczących poszczególnych komisji, na którym omówiono cały szereg spraw bieżących.

We wtorek, 31 stycznia b. r. bawił w Tarnowie delegat Ery chalcuwyłow w Krakowie tow. Chajtnan, który odbył cały szereg rozmów z przedstawicielami poszczególnych frakcji celem reaktywowania Ery chalcuwyłow w Tarnowie.

Zgodnie z poleceniem egzekutywy krakowskiej, komisja legitymacyjna prowadzona przez tow. S. Seiwala zlikwidowała w dniu 31 stycznia br. akcję legitymacyjną. W roku bieżącym sprzedano 870 legitymacji partyjnych (150 więcej niż w roku ubiegłym).

Zjazd okręgowy ogół. syjonistów

W niedziele, 5 bm. o godz. 2.30 po poł. odbędzie się w lokalu ogół. syjon. pl. Kazimierza W. 3, zjazd okręgowy ogólnych syjonistów z udziałem członków egzekutywy tow. dra Bulwy i dra Kohanego.

Porządek dzienny zjazdu jest następujący: otwarcie — prezes dr Fisch, wybrzy prezydium, referaty delegatów egzekutywy, referat organizacyjno-programowy tow. mgra Manna, dyskusja, wybór komisji okręgowej, wnioski i interpelacje.

O organizację żyd. urzędników prywatnych

Zdawało by się, iż ruch społeczny w Tarnowie, który trwało tu niejako pełnym zyciem wielkomiejskim, obejmując bez reszty wszystkie dziedziny życia społecznego. Tymczasem istnieje na małym naporządu cienia luka, która należałoby wypełnić.

W stolicy i miastach wojewódzkich czynne są od lat związki zawodowe żydowskich urzędników i pracowników umysłowych, a rozwijające się działalność samopomocową. Oddziały takich związków istnieją prawie we wszystkich miejscowościach o odpowiednim skupieniu żydowskich urzędników prywatnych.

Takiej organizacji w Tarnowie dotąd nie ma. Brak jej nie daje się może chwiliowo odczuwać, ale konieczność zaistnienia takiej instytucji na naszym terenie nie ulega chyba wątpliwości.

Większość urzędników prywatnych — to księgowi. A księgowi powinni chyba mieć swoją organizację zawodową, która stałaby na straży ich interesów, zagrożonych dzięki różnym projektom w tej dziedzinie. Związek taki miaby również zadania samopomocowe, którego konieczność szczególnie w obecnych czasach jest bezsporna.

Ponadto żydowski urzędnik winien mieć możliwość korzystania z fachowych porad w swoim zawodzie. Wzajemna wymiana zdań w kwestiach dotyczących swego zawodu, pogadanki i referaty na tematy naukowo-fachowe, słowem utrzymywanie kontaktu koleżeńkiego na terenie własnej organizacji jest szczególnie w tym zawodzie podstawowym warunkiem solidnego wywiązywania się urzędnika ze swoich obowiązków służbowych.

Inne zadania i cele takiej organizacji, bardziej nawet konstruktywne, pomijam na razie milczeniem, są one jednak niemiłe ważne. Wynajmą się zresztą w toku pracy, a wtedy też skrytykują się właściwa działalność powstać mającego Związku.

Związek zawodowy żydowskich urzędników prywatnych nie tylko ma rację bytu, ale jego zaistnienie jest prostopu koniecznością chwili.

Możliwość zorganizowania takiej instytucji nie powinna też budzić najmniejszych wątpliwości.

Należy tylko śmiało i odważnie pójść do sprawy, a niewątpliwie nawet wysiłkiem stanie wrócić silna organizacja. Organizatorzy winni jednak zważać na jedno. Organizacja czysto zawodowo-gospodarcza nie powinna pod żadnym pretekstem otrzymywać jakiegokolwiek zabarwienia politycznego.

N. Hiller

PRACOWNIA BIELIZNY

Ch. Koszer, Tarnów

UL. TARGOWA 13

wykonuje z własnego i dostarczonego materiału
wkwintną bieliznę męską, damską i dziecięcą
oraz piżamy, boniurki, męskie szlafroki i powłoki

CENY PRZYSTĘPNE

Z powodu zgonu fundatorki naszej bóżnicy bhp. **Sary Kranzlerowej**, wyrażamy szczerze współczucie pograżonej w głębokim smutku rodzinie
Zarząd bóżnicy Mizrach w Tarnowie.

Wybory do Rady miejskiej w świetle ordynacji wyborczej

Wobory do Rady miejskiej w Tarnowie odbędzie się na podstawie ordynacji wyborczej z dnia 16 sierpnia 1938 (Dz. U. R. P. Nr 63 z 29 sierpnia 1938). Ordynacja ta przewiduje system powszechnego, równego, tajnego i bezpośredniego głosowania na nazwiska kandydatów uprzednio należycie zgłoszonych.

Okręgi wyborcze

Tarnów jako miasto liczące więcej niż 40 000 ale nie więcej niż 60 000 mieszkańców wybiera 40 radnych. Miasto dzieli się na okręgi wyborcze, a okręgi na obwody głosowania, liczące najwyżej 3000 mieszkańców. Okręg wyborczy liczący do 3000 mieszkańców może stanowić jeden obwód głosowania. Każdy okręg wyborczy z każdego obwodu głosowania powinien tworzyć jedną ciągłą i nieprzerwaną całość, a na jeden okręg nie może przypadać więcej niż 8 mandatów.

Podziału na okręgi i obwody głosowania dokonują przed zarządzeniem wyborów władza zarządzająca wyborami, ustalając dla każdego okręgu ilość mandatów w zależności od ilości mieszkańców.

Prawo wybierania

Prawo wybierania do Rady miejskiej służy każdemu obywatelowi polskiemu bez różnicy płci, który ma prawo wybierania do Sejmu i przynajmniej o rok, licząc wstecz od przedziału zarządzania wyborów, mieszka w granicach miasta. Wobec jednolitego zamieszkania nie dotyczy zamieszkałych w przedmiotu zarządzania wyborów na obszarze miasta właścicieli lub posiadaczy nieruchomości położonych na obszarze miasta, pracowników umysłowych i fizycznych, pozostających w stosunku służbowym do Państwa lub instytucji publiczno-prawnych, tudzież żołnierzy służby stałej, duchownictwa świeckiego i zakonnego, jeżeli osoba ta pełniąc swoje funkcje na obszarze miasta i mieszka na tym obszarze w przedmiotu zarządzania wyborów, następnie członków rodzin wyżej wymienionych osób, zamieszkałych z nimi we wspólnocie gospodarczej na obszarze miasta w przedmiotu rozpisania wyborów. Prawo wybierania nie przysługuje żołnierzom, pozostającym w czynnej służbie wojskowej, a nie będącym żołnierzami służby stałej.

Prawo wybierania ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania karnego w sprawach o zbrodnie, zagrożone karą dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, od chwili doręczenia aktu oskarżenia.

Prawo wybieralności

Prawo wybieralności służy każdemu obywatelowi, mającemu prawo wyborcze, który przed dniem zarządzania wyborów ukończył lat 30 i władza językiem polskim w słowie i piśmie.

Zarządzenie wyborów

Wybory zarządza w miastach nie wydzielonych z powiatowego związku samorządowego — starosta powiatowy, a w miastach wydzielonych — wojewoda, a więc w Tarnowie rozpisali wybory Wojewoda krakowski. Nadzór nad czynnościami wyborczymi sprawuje władza zarządzająca wyborami, Nadzór ten uprawnia do anulowania wyborów, wyrażenia przeciwnych z prawem uchwały komisji w obwodzie lub powiatowym, przewodniczącego, oraz do usuwania lub żądania usunięcia dostrzeżonych uchybień.

Komisje wyborcze

Do przeprowadzenia wyborów w miastach podzielonych na okręgi wyborcze i obwody głosowania powołuje się: główną, okręgową i obwodową komisję wyborczą. Główna, okręgową i obwodową komisję wyborczą składają się z przewodniczącego i 4 członków. Przewodniczącego oraz 1 członka każdej komisji wyborczej powołuje władza zarządzająca wyborami, pozostających członków wybiera Magistrat. Przewodniczącą lub członkiem komisji wyborczej może być tylko wyborca władający się w obwodzie lub powiecie, w którym głosuje, lub osoba, która posiada prawo wyborcze.

Wyborca, zgłoszony na kandydata lub wpisany na listę kandydatów, traci z chwilą podpisania oświadczenia o wyrażeniu zgody na zgłoszenie jego kandydatury prawo piastowania godności przewodniczącego lub członka komisji wyborczej. Od przyjęcia godności członków komisji wyborczych nikt nie może się uchylać bez usprawiedliwionych przyczyn, przy czym zezwolenia na złożenie godności członka komisji może udzielić władza zarządzająca wyborami. Godność przewodniczącego i członków komisji wyborczej jest honorowa. Przewodniczącą i członków komisji wyborczej, którzy utrzymują się z zarobku dziennego, pobierają diety za dni rzeczywistej pracy w komisji, przy czym wysokość diet dla miast wydzielonych ustala wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego.

Spisy wyborców

Spisy wyborców oddzielnie dla każdego obwodu glosowania sporządza w 2 egzemplarzach złożony gminy, który jest doręczany przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych nie później niż 20 dnia po zarządzaniu wyborów. (c. d. n.) fr.

Wyjazdy indywidualne do: krajów Ameryki Południowej i Środkowej, Afryki, Palestyny etc.

Obsługa pasażerów w portach przeznaczenia przez własnych agentów

Wszystkie formalności, związane z wyjazdem

JUGOSŁOWIAŃSKI LLOYD — GEN. PRZEDST. NA POLSKĘ:
FRANCOPOL
Lwów, Plac Hallicki 7
Warszawa, Mazowiecka 9

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

Dnia 24 stycznia odbyła się w sali branzowej Zrzeszenia konferencja porozumiewawcza pracodawców przemysłu konfekcyjnego z delegatami Związku Zawodowego, na której ponownie pp. Seiden i Hochberger sformułowali stanowisko przemysłowców konfekcyjnych wobec postulatów sier pracowniczych, referowanych przez pp. Münzera i Trinkenreicha. Po dyskusji uchwalono, by delegaci Zawodu Zawodowego sformułowali sprawę wawonięcia układu zbiorowego w przemyśle konfekcyjnym, oraz podwyżki płac dla pracowników handlowych i biurowych w drodze indywidualnych pertraktacji z zainteresowanymi przedsiębiorstwami.

Na posiedzeniu Wydziału, odbytym dnia 29 ub.m. zrezerwował prezes p. Miel Spielman osiągnięcia i prace organizacyjne za miesiąc styczeń 1938 r. Na wstępie zapoznał sprawozdawcą obecných z pracami adaptacyjnymi, dokonanymi na terenie Lokalu Zrzeszenia, po czym omówił rezultaty akcji przyjmowania przez Zrzeszenie wplat na świadectwa przemysłowe na rok 1939, zaznaczając, iż za pośrednictwem Zrzeszenia wykupionych zostało około 400 świadectw. W dalszym ciągu sprawozdawca podkreślał zyciwe stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Tarnowie p. M. Ażgierę wobec podjętej przez Prezydium akcji w kierunku zwolnienia najuboższych straganiarzy i handlarzy od obowiązku nabycia świadectw przemysłowych na rok bieżący. W okresie sprawozdawczym wywołano petycję o reaktywowanie urzędu m. Józefa Ruda w lokalu Zrzeszenia referaty odbyły się przy ogromnej frekwencji słuchaczy. Nadto uruchomiono w okresie sprawozdawczym na podstawie uchwały odnośnej komisji „Fundusz pożyczkowy dla podupadłych kupców im. Józefa Heumana” tymczasowo dla drobnych pożyczek aż do uzyskania szerszych podstaw kapitałowych. W okresie sprawozdawczym wniesiono petycję o reaktywowanie urzędu m. Józefa Ruda. Z uwagi na wstrząsającą ilość agend organizacyjnych Zrzeszenia na terenie Warszawy, Zrzeszenie przystąpiło z dniem 1 stycznia 1939 r. do Centrali Związku Kupców w Warszawie w charakterze członka korespondenta.

W niedzielę 29 bm. odbyło się zebranie kupców-hurtowników branzы spożywczej, na którym omówiono wyczerpująco akcję oraz sposoby realizacji celów na rzecz „Funduszu pożyczkowego dla podupadłych kupców im. Józefa Heumana”. W wyniku obrad powzięto uchwałę, by zebrani odnieśli się bezpośrednio do swych dostawców zamówień z prośbą o subwencjonowanie „Funduszu” większymi dotacjami.

Wytwórcom konfekcji zainteresowanym w eksporcie przypomina się, że tylko zarejestrowane w P.I.E. firmy mogą eksportować względnie korzystać z wszelkich udogodnień rządowych w tej dziedzinie.

W tym celu winny zainteresowane firmy bezwzględnie wnieść podanie do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie o przedstawienie ich P. I. E. do uwzględnienia na listę eksporterów.

Nieodwrotnym warunkiem wciągnięcia na listę eksporterów jest prowadzenie prawidłowej księgowości oraz wpis do rejestru handlowego w odnośnym Sądzie Okręgowym.

Dalszych informacji udziela sekretariat Zrzeszenia.

W sprawie protestów wekslowych

Wobec obecnej judykatury Sądu Najwyższego opartej na brzmieniu obowiązującego prawa wekslowego, że protest weksla jest już dokonany z chwilą, gdy osoba przeciw której protest ma być dokonany nie uczyni żadnego wezwania organu protestowego — weksle od 1 lutego 1939 r. mogą być wydawane protestem tylko z wygotowanym protokołem po złożeniu waluty wekslowej i pełnych kosztów założonego protestu.

Wskutek polecenia Rady Notarialnej w Krakowie przynajmniej wale waluty wekslowej jeszcze następnego dnia po wezwaniu, aż do chwili wygotowania protestu będzie zaniechane przez notariuszów.

Z Polskiego Czerwonego Krzyża

Walne zebranie członków Polskiego Czerwonego Krzyża oddziału tarnowskiego odbędzie się dnia 11 lutego 1939 o godz. 18-18 w Radzie Powiatowej z następującym porządkiem dziennym:

Zagajenie — wybór prezydium obrad — sprawozdanie z działalności ustępującego Zarządu — sprawozdanie kasowe — sprawozdanie komisji rewizyjnej — wybór nowego Zarządu — wnioski i interpelacje.

Czas nagli

(List z Palestyny)

Ze wszystkich krajów świata przybywają do nas. Ale znacznie większą siłą liczbą tych Żydów, którzy pragną, ale nie mogą przyjechać. Błagają swych przyjaciół, którym szczególnie sprzyjało i którym udało się osiedlić w Erec — o pomoc, o ratunek. Ale przyjeżdżają są bezsilni. Rząd państwa, który bowiem wiedział swoje stanowisko — nie. Wielkich dygnitarzy rządowych w Palestynie nie wstrząsa wcale rozpaczliwa wprost sytuacja ludności żydowskiej w niektórych krajach, szczególnie w Niemczech. Cierpienia Żydów wcale ich nie obchodzi. Nie chcą drażnić Arabów... Boją się ich gniewu...

Wina leży po części również po stronie niektórych sfer żydowskich, które problem palestyński traktowały jako przyczepkę do problematyki żydowskiej i które problem ten zabiegawczo i usunęły w szary kąt. Obecnie ci sami ludzie napierają na Palestynę. Proszą o certyfikaty i błagają o pospiech, bo każda chwila jest droga i decydująca. Mszczą się jednak poprzednie zaniedbania, z powodu których Palestyna jest obecnie szczelnie zamknięta.

Palestyna mogła by już dzisiaj być azylem dla tych wszystkich prześladowanych i gniebionych Żydów. Mogłaby. Gdyby Żydzi byli wykorzystali dotychczas wszystkie możliwości, jakie mieli. Ale obecnie Palestyna jest zamknięta i mała niktyle z winy czynników zewnętrznych, obcych, ale również z winy Żydów.

Nasze wysiłki bowiem w kierunku rozbudowy Palestyny są stosunkowo małe i nie stoją w żadnej proporcji do właściwych zadań. Aby zdobyć wypływ — trzeba być silnym i wielkim, a my stanowimy w Palestynie narazie zaledwie 2 i pół procent Żydów na świecie. Nawet obecnie w okresie największego nasilenia antysemityzmu — naród żydowski nie spotęgował w sposób odpowiedni swych wysiłków i ofiar na rzecz Palestyny. Czytajmy wykazy Żydowskiego Funduszu Narodowego można się przekonać, że nawet w tej historycznej chwili ofiary na śnieżne. Czyż takimi dawkami zbudujemy państwo? Sytuacja żydostwa galosowego jest coraz gorsza — sytuacja polityczna Palestyny jest poważna. Należy, wytyczyć wszystkie siły, by spotęgować i wzmocnić pracę odbudowawczą w Palestynie, by w ten sposób z jednej strony wzmocnić naszą pozycję polityczną w Palestynie, a z drugiej strony stworzyć możliwości imigracyjne dla przesładowanych mas żydowskich. Czas nagli.

A. Kohane (Tel Awiw)

Walne zebranie K. K. L.

We czwartek, 2 b.m. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie KKL, na którym wybrano nowy zarząd w następującym składzie: tow. mgr Michał Dintenfuss (ogólny-syjon) — prezes, mgr Blum (L.P.P.) i Chiel Kurz (Mizrach) — wiceprezisi, Szymon Reich (ogólny syjon) — sekretarz, Pinkas Bursztyn (Mizrach) — skarbnik, zaś członkami komisji z ramienia ogólnych syjonistów są tow. Henryk Fluhr, Samuel Seiner, Dora Ungerowa i Natan Wul, z ramienia Ligi Pracującej Palestyny tow. mgr Blum, Karol Krieger i Chaim Weiss, zaś z ramienia Mizrach tow. Chiel Kurz i Pinkas Bursztyn.

Do komisji rewizyjnej zostali wybrani tow. mgr H. Spielman, Salomon Hoffman, Zygmunt Fenichel, dyr. Jak Schönweiser, a do sądu polowego tow. Wolf Güntzer, dr Wolf Mandel i Leon Birnbaum. Centralę krakowską reprezentował na powyższym zebraniu tow. Zyr. Wiesensfeld.

ברכת מו"ס הזה לחברנו מר קלמן גרסר
גרסר לנשותיו את ה"פיגא נירגרה". נכח את ביתם של ה"ר
ציון וירושלים.
ועד המזרחי בטרונות.
לחנות "מזרחי ופונתה".

ועד ביהמ"ד ליבנה בטרונות
סידה בזה את אחיותיהם לחבר מר קלמן גרסר
לנשותיו את ה"פיגא נירגרה".

ברכת מו"ס הזה לחברנו מר קלמן גרסר
את ה"פיגא נירגרה".
זאב בעל רועות.

ברסותו הליכות לחברנו מר קלמן גרסר
ה"פיגא נירגרה".
דואל ופונתה קורין.

ברכת מו"ס הזה לחבר מר קלמן גרסר לנשותיו את
ה"פיגא נירגרה".
קוריאלי ה"פיגא נירגרה".
אחראי א. ווינר אהרן וירושלים.
יבנה אנגליבה וירושלים.

Podziękowanie

Za ofiarowane dziełom Ochronki żydowskiej podwieczorki dziękuję pp.: H. Rosserom, mgr. Apellbaumom, R. Beilerom, inż. Bieleisenom, S. Dinterfassom, Blaserom, dr. Blumenfeldom, drom. Bienstockom, Ch. Bellerom, Blondom, dr. Fussom, Sattlerom, Daarom, H. Osterweilom, A. Dummleom, dr. Dresnerom, Mellingerom, dr. Ehrenfreundom, dr. Drilichom, H. Ederom, dr. Eisenom, I. Strickerom, Kellerm, Knechtom i Haberom

ZARZĄD OCHRONKI ŻYDOWSKIEJ
w Tarnowie

W dniu imienin

Pana Prezydenta Rzpłitej

Staraniem Zarządu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie odbyło się w dniu imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego t. j. we środę 1 b. m. uroczyste nabożeństwo w Nowej Synagodzie, przy udziale przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, Gminy żydowskiej, organizacji i związków.

Modły odprawił kantor p. Rosenblatt wraz z chórem pod batutą dyryg. p. Künstlera. Na zakończenie odpiewano Hymn Państwowy, „Bóże coś Polskę” i „Hatikwa”.

Z drobnych kwot - potężne kapitały.

Rozsądek i dbałość o własne dobro nakazuje nam interesować się nie tylko dniami dzisiejszymi, ale także i jutrem. Na przykładzie P. K. O., naszej najczystszej instytucji oszczędnościowej, widzimy wyraźnie jak z drobnych kwot powstają potężne kapitały, które zwiększają dobrobyt jednostek i państwa.

W roku ubiegłym PKO, wykazało dalsze rozszerzenie zasięgu działalności oszczędnościowej. Do wielomilionowej liczby oszczędzających dołączyło się w roku ubiegłym darmo 1/4 miliona osób. Dzięki temu liczba książeczek oszczędnościowych przekroczyła 3,4 mil. i co 10-ty obywatel posiada książeczkę PKO. Właścicielami tych książeczek są osoby ze wszystkich warstw społecznych, co nadaje oszczędnościom złożonym w PKO charakter powszechny. Jeżeli zwrócimy okiem wstecz, otrzymamy najlepszy obraz wyników działalności PKO. Weźmy dla przykładu lata 1928 i 1938. Otóż w ciągu tego dziesięciolecia liczba książeczek zwiększyła się o przeszło 3 mil., a suma oszczędności o 666 mil. zł.

Obrot czekowy PKO jest jednym z najbardziej pożytecznych udogodnień dla życia gospodarczego. W roku 1938 ogólny obrot czekowy osiągnął prawie 38 miliardów złotych. 76% tych obrotów odbyło się bezgotówkowo przez przełanie kwot z jednych rachunków na drugie, co jest zjawiskiem b. cennym, gdyż obrot bezgotówkowy jest całkowicie bezpłatny.

Sumy złożone na książeczki oszczędnościowości i rachunki czekowych osiągnęły łącznie 1.094.316 milionów. Jak PKO gospodarzya powierzonymi jej kapitałami? Odpowiedzi na to pytanie dostarcza sprawozdanie prezesa PKO dr. Grubera, przedstawione na konferencji prasowej w dniu 28 stycznia br.

Zgromadzone kapitały zużyła PKO na popieranie akcji gospodarczej zmierzającej do stworzenia podstawowych inwestycji przyniosących korzyść ogólną i lokalną. W roku ubiegłym PKO przeznaczyła na cele inwestycyjne przeszło 67 mil. zł.

Wadzą z form oszczędności są ubezpieczenia. Zastępką PKO jest stworzenie popularnych ubezpieczeń dostępnych dla najszerszych warstw społeczeństwa i przedwzyskanych tam. Ubezpieczeń takich nie mieliśmy w Polsce do r. 1928. mianem, że były one znane w wielu krajach i stanowiły b. dogodną formę oszczędności dla średnio i mało zamożnej ludności. Przyczyna braku ubezpieczeń popularnych w Polsce tkwiła w małej ich opłacalności, co nie zachęcało towarzyszy ubezpieczających do tego, aby się tak sprawa. Dla PKO, jako instytucji o charakterze publicznym, moment korzyści społecznych odegrał decydującą rolę. Po pierwszym roku działania Dział Ubezpieczeń na Życie posiadał 6 tys. polis, opiewających na 18,8 miliona zł. a po 10 latach, w roku 1938, już blisko 149 tysięcy polis na sumę ubezpieczenia 218,5 mil. zł.

Przedłużeniem działalności PKO poza granice kraju jest akcja banku Polska Kasa Opieki - instytucji założonej przez PKO. Suma wkładów powierzonych bankowi PKO przez emigrantów przekracza 34 mil. zł., a ogólny obrot tej instytucji dochodzi do 1 miliarda zł.

Wyniki osiągnięte co roku przez PKO we wszystkich dziedzinach pracy świadczą, że systematyczna, wytrwała praca doprowadza do wielkich efektów. W pracy swej oparła się PKO o szerokie warstwy społeczeństwa i odniosła się do zmysłu przemożności oraz gospodarności całego społeczeństwa. Ze hasła nie sąsiedztwa, a praca PKO obywateli świadczą dodatnie rezultaty osiągnięte co roku przez tę instytucję.

Z życia „Bnej Syjony”

W ramach szeroko zakreślonego planu pracy na rok bieżący, odbył się w sobotę, dnia 28 stycznia referat sekretarza Egzekutywu org. syjonistycznej dla zachod. Małopolski i Śląska tow. dra A. Kohanego n. t. „1936 - 1937 - 1938 - bilans 3 lat rozruchów w Palestynie”.

Prelegent w pięknych słowach przedstawił bohaterską walkę całego jaszuru żydowskiego w Erec o utrzymanie każdej palcówki narodowej, o zdobycie nie raz do nowych pozycji. Referat, który trwał prawie 2 godziny i był wygłoszony z wielką swadą i gruntowną znajomością przedmiotu, był wysłuchany przez tłumnie zebranych publiczność z niebiającym zainteresowaniem. Po referacie odbyła się herbata z udziałem tow. dra Kohanego i całego szeregu towarzyszy starszych z komitetu lokalnego. W przemówieniach wygłoszonych na tej herbatce podkreślono znaczenie „Bnej Syjony” jako organizacji będącej łącznikiem między starszym społeczeństwem syjonistycznym a młodzieżą syjonistyczną, a tow. dr Kohane podał cały szereg bardzo ciekawych szczegółów z życia jaszuru i ruchu syjonistycznego. Te-Be

Z org. „Hanoar Hacijoni”

W ubiegłym tygodniu odbył się w lokalu org. „Hanoar Hacijoni” wieczór pieśni. Na program złożony się nowe pieśni palestyńskie (m. i. pieśń o Chanicie), wykonane solo oraz chóralnie, deklaracje i cytanka. W najbliższym tygodniu odbędzie się drugi wieczór pieśni palestyńskich.

W związku z proklamowanym przez K. N. w Warszawie miesiącem wydawnictw „Hanoar Hacijoni” wybrani zostali referenci dla przeprowadzenia akcji, która ma się rozpocząć w najbliższych dniach.

Poza zwykłym programem pracy w kwuach i gduchach pracują regularnie trzy chugi ogólnokształcące, a mianowicie: chuga historii powszechnej, literatury i sztuki, oraz geografii. Co tydzień odbywa się zebranie rady wychowawczej, gdzie - prócz referatu teoretycznego z dziedzin pedagogii lub psychologii - omawia się problemy codziennej pracy wychowawczej.

Jeden z „oneg szabatów”, które odbywają się co tydzień w obydwu warstwach, poświęcono na szichwie Cofim humorowi żydowskiemu (problem humoru, w szczególności humoru żydowskiego, Szalom Alejchem, Tunkeler i j.).

W niedzielę 9 b. m. urządziło gniazdo tarnowskie „Hanoar Hacijoni” w lokalu org. syjon. akademicki ch caci Achad Haama, w 12-ty rocznicę Jego zgonu. Na program złożony się - piękny referat tow. Kimla n. t. „Achad Haam - teoretyk nacjonalizmu żydowskiego, pisarz, działacz i człowiek”, deklaracja wiersza Ch. N. Bialika „Achad Haam”, recytacja artykułu dra J. Klausnera, napisanego bezpośrednio po śmierci Achad Haama, deklaracja wiersza Ady Ecker p. t. „Ojczyzna”, oraz odpiewane przez chór pieśni hebrajskie. Akademię zakończono odpiewaniem „Techkany”.

Z org. „Akiby”

Zgodnie z uchwałami S. N. proklamowaną w gnieździe tarnowskim Akiby miesiąc propagandy na rzecz K. K. L. pod hasłem wzięcia wszystkich sił, celem wzmocnienia wpływów na rzecz K. K. L. W związku z tym urządzono szereg akcji i imprez w ramach naszej organizacji. W niedzielę 5 lutego odbył się uroczysty raport K. K. L. na którym przyścincały i przemawiano, każdy członek gniazda Akiby spełni swój obowiązek wobec K. K. L. wrzuceniem kielni groszy do dużej puski. Pieniądze te zostaną przeznaczone na rzecz „Akiby” w Palestynie.

Komunikaty

Bnej Syjon. Sobota 4 b. m. o godz. 3 po poł. plenariusz z referatem tow. mgr. Dinterfassom n. t. „Problemy asymilacji”. — Poniedziałek 6 b. m. o godz. 8 wiecz. zebranie seminarium tow. mgr. Manna z referatem tow. Brauna. — Środa 8 b. m. o godz. 8.15 wiecz. seminarium tow. Arganda z referatem tow. Czwartek 9 b. m. o godz. 8 wiecz. seminarium tow. mgr. Manna z referatem tow. Beiera.

Tarbut. Celem wyjazdu nowego zarządu odbędzie się w piątek 3 b. m. o godz. 7.30 wiecz. walne zebranie w lokalu Hicaduta ul. Terilla.

Wizjo. W sobotę 4 b. m. o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Kopernika 10, herbata towarzysząca z referatem p. M. Spielmana na temat: „Współczesna satyra polska”. We wtorek 7 b. m. o godz. 4.30 po poł. herbata z referatem dr. rabina M. Weissmana n. t. „Źródło antysymityzmu”.

Komitet rodzicielski przy szkole Stow. Żyd. Nauz. urządził w sobotę 4 b. m. o godz. 8 wiecz. w szkole herbata towarzysząca z uroczalnym programem. Goście mile widziani.

KINO APOLLO: „Cztery córki”. Poranki: „Dunia, córka poczmistrza”.

Pomoc zimowa

W piątek, 27 um, odbyło się posiedzenie komitetu Pomocy zimowej, na którym złożono sprawozdanie tygodniowe z działalności poszczególnych sekcji. Sekcja finansowa podała, że wpływ w ubiegłym tygodniu wyniósł 5000 zł.

Sekcja rozdzielcza rozpatrzyła w ubiegłym tygodniu 177 podań. Ogółem dotychczas korzysta z Pomocy Zimowej 550 osób.

Sekcja Pomocy Lekarskiej udzieliła w ubiegłym tygodniu 114 bezpłatnych porad bezrobotnym, oraz członkom ich rodzin. Od początku akcji udzielono 757 bezpłatnych porad.

Sekcja odbiorcza odebrała 28 skrzyń (1400 kg) kawy.

Sekcja zatrudnienia kieruje robotników do pracy, którzy w ubiegłym tygodniu odpracowali 1.200 robotniczo-dniówek.

Sekcja oświatowa prowadzi kursy w Tarnowie i Rzędzinie.

W dyskusji inż. Groch i p. Adam Ciołkosz poruszyli sprawę urządzania kursów zawodowych.

W związku z tym Sekcja oświatowa w porozumieniu z Sekcją zatrudnienia urządził kurs bruckarski, zaś w porozumieniu z inż. Chrzanowskim z Mościc (ZIFA) kurs spawania metali.

Pan Starosta Syska zawiadomił, że Wydział Powiatowy organizuje 2-tygodniowy kurs dorozców drogowych, w którym będą mogli wziąć udział również bezrobotni.

Niezależnie od tego w czasie od 6—12 lutego 1939 odbędzie się kurs budownictwa ogólnowarowego

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadania, że w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor p. Rosenblatt wraz z chórem pod batutą dyryg. p. Künstlera. Odpiewane zostaną następujące utwory:

W piątek 3 lutego br. o godz. 4.55 po poł. 1) Lecha dodi, 2) Weszomru.

W sobotę 4 lutego o godzinie 8.30 rano. 1) Ezras abotejnu, 2) Mimmekochu, 3) Kidusza Musaf.

R. K. L.

Wykaz puszek ścennych za grudzień 1938

Menasche Wachtel z 317, Blaser z 269, Apellbaum z 225, Wolf Taubenfeld z 205, Józef Weissberg z 2—, Mozes Löffel z 150, J. Izraelowicz z 140, Mojżesz Spiro z 109, Zygmunt Fenichel z 109, Natan Freiman z 108, Markus Chlilowicz z 108, dr. Mandel z 104. Po z 1—, Róża Götzler, Joanna Pomeranz, Kormelch i Fessel, Roza R. W. Wechsler (Galicia), T. Bruder, Osterweil i Padwa, Aptekier, Reicha, dr. Grünberg, Ch. S. Korn, Samuel Geierman, dr. Leibel, Abraham Jortner, inż. Reich, dr. Edelsteinowa, Mendel Potaschmacher, B-cia Keller 0,90, dr. König 0,81, Ezriel König 0,80, organizacja Bnej Syjon 0,75, dr. Maschlauer 0,75, dr. Feiwel 0,65, Józef Müller 0,60, Józef Geldzähler 0,60, Henryk Teitelbaum 0,60, Leon Eder 0,55, dr. Neuman 0,55, Zwi Zwecher 0,55, Salomon Blond 0,54, Anselm Feuer 0,52, Ożjasz Kanarek 0,52, Izak Engelberg 0,52, Dawid Lubasch 0,51. Po 0,50: Emil Blumenkrantz, Chaim Witt, Izak Blonder, Chaim Alban, Jakob Rosenberg, Herman Kirsch, Markus Freiman, L. Hönig, Izrael Keitsch, Leon Borgenicht, Joanna Klatter, Elka Beck, Aron Siedliskier, Weisberg, Maks Balsam, Natan Rauchwerger, Rubin Hönig, Georg Lauser, Herman Schlichter, Rachela Weissman, Elias Lieberfund, dr. Goldberg, Ch. Rössler, dr. Menderer, Zisze Selinger, Saul Abramowicz, Wilhelm Gruschow, dr. Fenichel, Salomon Lederberg, Mozes Leibel, Salomon Hirschfeld, Izrael Koch, Laura Kell, J. Sieglitz, Wild i Strauss, Ch. L. Siedliskier. Datki poniżej 0,50 z 43 puszek z 11,64.

Słuby: Freiman—Celnik zebrane przez tow. J. Reina i Zughafta z 20.40. Spangel—Kauffman zebrane przez tow. Sroke i Muschla z 28,00.

IMI: Pinkas Bursztyn z 1,33, Manheimer z 1,30. Gimnazjum hebrajskie: samorząd za grudzień 1938, z 50—, grono profesorskie z 16,85.

Kronika

Zuchwale włamanie. Dnia 30 stycznia dokonano w godzinach przedpołudniowych (między godz. 10—12 w poł.) włamania do Rubina Goldsteina przy ul. Wałowej 30 i skradziono furto i biżuterię wartości z 1500.

Zdemolowanie mieszkanca. Marita Pisarska (Widok 95) zgłosiła policji, że Józef Bartn, Władysław Baran i Józef Krzeminski zdemolowali jej mieszkanie, przy czym skradziono jej 190 zł.

Skradzieże rzeczy w worku. Policja aresztowała Józefa Mastelara (Szkolnik 976), który przerosł w worku rzeczy pochodzące z kradzieży sklepowej.

Pod zarzutem oszustwa wekslowego został zatrzymany i oddany do dyspozycji władz sądu w Nowym Targu Wold Prey, zamieszkały w Tarnowie przy ul. Krzyżkiej.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/4 str. 175 zł, 1/8 str. 90 zł, 1/16 str. 45 zł, 1/32 str. 30 zł, 1/64 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr. Prenumerata: Miesięcznik z 1-10, kwartał z 3-30, półrocznik z 6-60, rocznik 13.20, Prenumerata zagraniczna miesięcznik z 1-50

Wydawa i redaktor Chaim Friedman.

Druckiem I. Engelberg w Tarnowie